

İÇERİK

ÖNSÖZ 11

Giriş

İSLAM TOPLUMU VE FIKHA OLAN İHTİYAÇ 14

Birinci Bölüm

FIKHİN MAHİYETİ

Fıkhın Tanımı 18

Fıkhın Kelime Anlamı 18

Fıkhın Terim Anlamı 20

Fıkhın Özellikleri 24

Fıkhın/İslam Hukukunun Yapısal Özellikleri 24

Din-Ahlak-Hukuk Bütünlüğünün Mevcudiyeti 41

Dünyevi ve Uhrevi Müeyyide Öngörmesi 48

Fıkhın Gelişiminden Kaynaklanan Özellikleri 51

Sivil Çabanın Ürünü Olması 52

Kazuistik/Meseleci Yöntemle Gelişmiş Olması 54

Özgün Sistematiğinin Bulunması 55

İkinci Bölüm

FIKHİN/İSLAM HUKUKUNUN ÖZGÜNLÜĞÜ TARTIŞMASI

Fıkh/İslam Hukuku ve Roma Hukuku 64

Fıkh/İslam Hukuku ve Câhiliye Hukuku 68

Zıhâr 70

Îlâ 71

Talak	72
Yetim Kızlarla Evlenerek ya da Evliliğini Engelleyerek Mallarına Konmak	74

Üçüncü Bölüm

FIKHİN KONUSU: ŞERİ-AMELÎ HÜKÜMLER

Şeri Hüküm ve Kısımları	78
Tanım	78
Kısımları	79
Vaz'î Hükümler	84
Kategorileri Tartışmalı Hükümler	85
Hükümün Vâzi'ı: Şâri'	87
Hükümün Konusu: Mahkûmun Fih	91
Tanım	91
Şartları	91
Kısımları	95
Hükümün Muhatabı - Mükellef: Mahkûmun Aleyh ve Ehliyeti	99
Mükellef: Mahkûmun Aleyh	99
Ehliyeti	99

Dördüncü Bölüm

ŞERİ HÜKÜMLERİN GENEL AMAÇLARI

Maslahatlar	116
Zarûriyyât	118
Hâciyyât	124
Tahsîniyyât	125
Maslahatların Tamamlayıcıları	125

Beşinci Bölüm

ŞERİ HÜKÜMLER: KAYNAK, DELİL, YÖNTEM VE İLKELERİ

Kitap	131
Tanımı ve Özellikleri	131
Kur'an Ahkâmının Değişimi Meselesi	132
Kur'an'dan Hüküm Çıkarma Yolları	138
Sünnet	152
İcma	155
Kıyas	157
İstihsan	159
İstislâh/Mesâlih-i Mürsele	162
Sedd-i Zerâi	164
Örf	166
Sahâbî Kavli	168
Şer'ü Men Kablenâ: Bizden Öncekilerin Şeriatı	169
İstishâb	172

Altıncı Bölüm

FIKHİN GELİŞİM DÖNEMLERİ VE ÖZELLİKLERİ

Doğuş Dönemi: Hz. Peygamber Devri	176
Fıkhî Hükümlerin Yaşanan Gerçek Olaylar Üzerinden Oluşması	177
İhtilafın Bulunmayışı	179
Hükümlerin Zamana Yayılması: Tedriç	179
Zorluğun Kaldırılması	185
Hükümlerde Nesih	186
Kuruluş Dönemi: Sahabe ve Tâbiûn Asrı	187
Dört Halife (Hulefâ-i Râşidîn) Dönemi	189

Dört Halifeden Sonra Yaşamış Sahâbîler İle Tâbiûn (Emevîler) Dönemi	192
Olgunluk ve Kemal Dönemi:	
Mezheplerin Oluştığı Dönem	198
İstikrar (Tahrîc-Taklit) Dönemi: Hicri Dördüncü Asrın İkinci Yarısından Sanayi Devrimine Kadar	202
Sanayi Devriminden Günümüze Kadar	208
Günümüz İslam Dünyasında Fıkıh	211
Dinin Hayatla Bağlantısını Kuran İlim Olarak	
Fıkıha Yaklaşımlar	211
Bilimsel Faaliyetlere Konu Olması Bakımından Fıkıh	213
Resmî Faaliyetlere, Özellikle Yasamaya Konu Olması	
Bakımından Fıkıh	215

Yedinci Bölüm

FIKHÎ MEZHEPLER

Mensubu Bulunan Büyük Fıkıh Mezhepleri	220
Hanefî Mezhebi	220
Mâlikî Mezhebi	226
Şâfiî Mezhebi	229
Hanbelî Mezhebi	232
Ca'ferî Mezhebi	233
Zeydiyye Mezhebi	242
İbâziyye Mezhebi	248
Mensubu Kalmamış Fıkıh Mezhepleri	250
Hasan El-Basrî	250
İbn Şübrüme	251
İbn Ebî Leylâ	252
Evzâî	253
Süfyân es-Sevrî	254
Leys b. Sa'd	255
İshâk b. Râhûye	256

Ebû Sevr	257
Zâhirîlik	257
Taberî	258
Mezheplerin İhtilaf Sebepleri	259
Yöntem İle İlgili İhtilaflar.....	259
Coğrafi Bölge Farkından Doğan İhtilaflar.....	260
Deliller İle İlgili İhtilaflar.....	262
Dilden Kaynaklanan İhtilaflar	263
Mezhepler Arası İlişkiler ve İhtilaflar Karşısında	
Tutarlı Tavır	265
Mezhepler Arası İlişkiler	265
İhtilaflar Karşısında Tutarlı Tavır	271
Mezheplerle İlişkisi Bakımından Müslüman	273
İçtihat	273
Tahrîc	276
İttiba	277
Taklit	278
Telfîk	279

Sekizinci Bölüm

UYGULAMADA İSLAM HUKUKU

İftâ	282
Kavramsal Çerçeve	282
Fetvanın Alanı	283
Fetva Sorumluluğu	283
Müftîde Aranılan Şartlar	284
Müstefînin Durumu	285
Birden Fazla Müftîye Sormak	286
Müftîyi Yönlendirmek	286
Müftînin Fetvasını Değiştirmesi	287
Fetvada Hata	287
Fetvanın Değişmesi	288

Günümüz Fıkıh Problemlerinin Çözümünde Fetva Faaliyetleri	290
Uyuşmazlıkların Çözümü	299
Sulh	299
Hakem/Tahkim	301
Yargı/Kaza	301
Fetva-Kaza İlişkisi	304
Hisbe	306
DİPNOTLAR	308
KAYNAKÇA	334
LÜGATÇE	357